

İSLAM'IN HAK YOLUNDA YÜRÜMEK: MÜSLÜMAN OLMANIN SORUMLULUKLARI

Allahu Teâlâ hazretleri kendi emirlerini; en son emrini; en doğru, en bozulmamış, en sağlam korunmuş; korunması kendisi tarafından garantiye alınmış dinini ve peygamberini göndermiş. Doğruluğumuzu, bizim gibi müslüman olmayan, aksine hıristiyan, yahudi veya ateist olan insanlar da incelemeleri sonunda İslâm'a gelerek ispatlıyorlar. Eğer sadece biz kendi kendimizi beğenmiş; "Bizim yolumuz doğru." demiş olsaydık, insan; "Canım herkes kendisini methediyor" diyebilirdi.

Ama İslâmiyet'i inceleyen herkes müslüman oluyor. Amerikalı'sı da, İngiliz'i de, Fransız'ı da, İspanyol'u da, Japon'u da, Hintli'si de müslüman oluyor; papazı da, hahamı da müslüman oluyor.

Artık bütün bunlardan sonra çok net olarak ortaya çıkıyor ki bu yalnızca bizim kendi kendimize, kendimizi beğenmemiz değil. Ortada bir gerçek var.

Cümle cihan halkı incelediği zaman, bizim yolumuzun doğru olduğunu kabul ederek,

bize geliyor. Bu bir hayal, bir faraziye, bir boş iddia da değil; gümbür herkesin gözü önünde güldür güldür, gümbür gerçekleşen hadiseler. İşte Cat Stevens...

Adamcağız Yunanlı, İngiliz tebaasından. Müslüman oluyor, bizden daha uzun sakal bırakıyor, sarık sarıyor, cübbe giyiyor, İslâm için çalışıyor. Türkiye'ye geliyor, plaklarını satıyor; "Gelirlerini Bosna Hersek'e vereceğim." diyor. Çalışıyor, çabalıyor.

İşte Fransız filozof Roger Garaudy. İşte Fransız bilimler akademisi üyesi Profesör Maurice Bucaille, işte Kanadalı falanca alim, işte Japon filanca. Her ülkeden misaller bulmak mümkün. Eser yazıyorlar, müslüman olduklarını bildiriyorlar ve bu mesele inceleniyor.

Elhamdülillah akîdemiz hak, inancımız doğru. İngilizler geçtiğimiz asırda bu asrın başında Hindistan'ı istila edip oranın ahalisini hıristiyanlaştırma çalışması yaparken, hıristiyanlar ile müslümanlar arasında bir münâzara tertip edilmiş.

Münazara ne demek?

İki ekip, iki heyet olacak; birisi bir tarafta, birisi bir tarafta. Konuları karşılıklı konuşacaklar. Birisi “şöyle” diyecek; ötekisi de “hayır öyle değil, böyle” diyecek, kendi fikrini söyleyecek. Müslümanların bir heyeti, hıristiyanların bir heyeti var.

Neleri konuşalım?

“Şu ana maddeleri konuşalım.” diyorlar.

Bir; tanrı fikri, tanrı inancı.

Bakalım hıristiyanlar mı haklı müslümanlar mı?

İki, peygamberlik fikri.

Peygamberlik nedir?

Bakalım hıristiyanlar ne diyor, müslümanlar ne diyor?

Hangisi haklı?

Üç, ilâhî kitap fikri.

Bakalım hıristiyanlar ne diyor, müslümanlar ne diyor?

Böyle yedi madde sıralamışlar, yedi konuyu görüşecekler.

Hindistan'da bu konuyu görüşmek üzere misyoner papazlardan bir heyet ile müslüman alimlerden teşekkül etmiş bir heyet, bir büyük toplantıda bulumular.

Hıristiyanlar -h sümme h- "Hz. İsa Allah'ın oğlu." diyor.

Müslümanlar da; "Hayır, Allah lemlerin Rabbi; kint yaratan, yöneten çok yüce varlık; her Şeye kdir olan varlık. Hz. İsa'dan önce de vardı, ondan sonra da var." diyor.

Konu müzâkere ediliyor; müslümanlar haklı çıkıyor.

İkinci konu; "Peygamberlik nasıl bir Şeydir, nedir?"

Hıristiyanlar konuşuyorlar, müslümanlar konuşuyorlar.

Diyorlar ki; Allah insanlara peygamber gönderiyor. Sizin de kabul ettiğiniz dem *aleyhisselam*'dan, Nuh *aleyhisselam*'dan, İbrahim *aleyhisselam*'dan Peygamber Efen-dimiz'e kadar böyle.

Müslümanlar haklı çıkıyor.

Allahu Teâlâ hazretleri peygamberlerine kitap vahyeyiyor. İşte Hz. Musa'ya Tur dağında indirilen, vahyedilen Tevrat; işte Hz. İsa'ya indirilen İncil; işte bize indirilen Kur'an.

Müslümanlar bunları müzâkere ediyorlar. "Sizin kitabınızda şu şu konular yanlış; eski aslında yok." diyorlar.

Müslümanlar haklı.

Bu şekilde, bütün konularda müslümanlar haklı çıkınca, papazlar müzakereyi yarıda kesiyorlar, aldıkları emir üzerine toplantıdan geri çekiliyorlar.

Bu, dünyanın her yerinde böyle.

Şu anda Çamlıca'da oturan Malatyalı bir mühendis var. Amerika'da bulunduğu sırada hahamları, papazları ve müslüman alimleri bir konferansta toplamış, çok büyük iştirak olmuş, dinleyiciler gelmiş. Hepsinin huzurunda bu üç dinin mensupları konuşmuşlar, sonunda müslümanların haklılığı ortaya çıkmış.

Mesele artık beynelmilel hâle gelmiştir. Bugün Amerikalı'sı da biliyor. Hatta Amerikalı papazlar bizim arkadaşlarımıza;

“Canım sizin dininiz hak. Ama ne yapalım, buraya hıristiyanlar gelmiş; işte biz de onlara faydalı olmaya çalışıyoruz.” diyorlarmış.

Yine ben geçen gün öğrendim:

Papa, kendisine bağlı organizasyonlara Fâtîha’yı okumayı tavsiye etmiş:

“Fâtîha’yı okuyabilirsiniz, Besmele’yi çekebilirsiniz, *el-Hamdülillâhi Rabbi’l-âlemîn* suresini okuyabilirsiniz.” demiş; haklı.

Ama biz onların inaçlarını, akidelerini incelediğimiz zaman, doğru olmadığını görüyoruz. Bunların da ne bakımdan yanıldıklarını ispat etmek mümkün oluyor. Bu kesin.

Allah’a hamd u senâlar olsun, hak din üzerindedir. Hak din üzerinde olduğumuz artık ispatlanmış bir gerçektir. Hani insan Çinli doğar Budist olur, Brahmanist olur; Afrika’da doğar totemist olur, puta tapıcı olur. Güney Amerika’da doğar...

Kızılderililer’in arasında doğan olsun, nasıl doğarsa doğsun, sonunda incelendiği zaman herkes gerçekleri kabul etmek zorunda kalıyor.

Doğru yol üzerindeyiz, Allah’a hamd u senâlar olsun. Bu doğru yolda olduğumuz dünyanın her yerindeki alimler tarafından da ispat edilmiş.

O bakımdan İslâm’a bağlılığımızla Allah’a hamd etmeliyiz, şükretmeliyiz. Bu bağlılığımızın ne kadar kıymetli olduğunu bilmeliyiz. Dinimize sımsıkı sarılmalıyız.

Avrupa’da da olsak, Almanya’da da olsak, İsveç’te de olsak, Hollanda’da da olsak, İngiltere’de de olsak, Amerika’da da olsak artık bu hak dine sarılmalıyız. Bu dine mensup olmakla Allah’a hamd u senâlar etmeliyiz ve bu dinin gereklerini yapmalıyız.

a. Müslüman olmakla iş bitmiyor; başlıyor

İnsan hak dine girdiği zaman elbette önüne doğru yol açılıyor. Hayatı boyunca gideceği dosdoğru bir yol! Orada dosdoğru yürürse âhirette de cennete girecek, cehenne me düşmeyecek, azaba uğramayacak. Fakat bu dosdoğru yolda yürümek, doğru yürümek, doğru yaşamak bir çalışma, gayret sonucu oluyor. “Ben müslüman oldum.” demekle iş hemen bitmiyor; hatta yeni başlıyor.

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh deyince iş bitmiyor, iş başlıyor.

Bir kapı açılıyor, bir yol görünüyor, uzun bir yol görünüyor. Bu yolda yürümek lazım, usulüne uygun yürümek lazım, bu yolun kaidelerine uygun yürümek lazım. Hayatı öyle sürmek lazım.

Şimdi, mü'min olduğu halde, islam dinine mensup olduğu halde, bir insan tamam müslüman ama bu yolda doğru yürümediği, doğru işler yapmadığı zaman, İslâm dinine mensup olduğu halde, âhirette yine cennete giremeyebilir, cehenneme düşebilir, azaba uğrayabilir, ceza çekebilir.

Mesela kötü işler yapar.

“Bir mü'min, bir müslüman kötü iş yapabilir mi?”

Yapabilir. Çünkü insanoğlunun yapısında, kafasında, gönlünde her şeyi yapabilecek bir yapı vardır. Müslümandır ama bir taraftan da kendisini tutamazsa harama bakar. Müslümandır ama bir taraftan kendisini frenleyemezse haram lokmayı yer. Müslümandır, bir

taraftan -kendisini zorlamazsa- ibadetlerde gevşeklik yapabilir.

Hem müslümandır hem de Müslümanlığın yerine getirilmesi gereken icaplarını yerine getirmeyebilir. Üşenir, çekinir, utanır. Çeşitli duygular var.

Mesela; “Ben burada namaz kılsam bütün Almanlar bana bakacak. Kılamam. Boş ver kılmayayım!”

Ne oldu?

Utandı.

Namaz vakti geçiyor. Kılrsa, orada kılacak ama Almanlar’dan utandı, namazını kılmadı. İbadeti yapmamak için utanmak olabilir. “İşimden atılıyım.” falan gibi korkmak olabilir. Veyahut ibadet zor geldiğinden tembellik olabilir. Veya günah tatlı, keyifli, zevkli olduğundan eğlenceye kayabilir.

Şurada eğlence var, gazino var, bar var, pavyon var. Çok zevkli bir gece, çok güzel bir program hazırlanmış; arkadaşı da; “Gel gidelim.” diyor. Müslüman; gitmemesi lazım ama eğlence tatlı ya, gidebilir.

Demek ki insanın müslüman olması var. İyi bir şey, iyi bir kapı açılıyor, iyi bir yol görünüyor ama bu yolun açılması her şeyin bitmesi değil muhterem kardeşlerim. Bir bakıma müslüman olarak yaşayıp işi sonuna kadar götürmek, yarışı bitirmek zor. Maraton gibi zor.

Hani maraton 42 kilometreymiş. 42 kilometrenin, nereden nereye kadar bir yol olduğunu düşünün. Yürümek bile kolay değil. İnsan normal olarak bir saatte 5 kilometre yürür. 42 kilometre 8 saat 20 dakika eder. “Sabahdan akşama kadar yürümek.” demek. Bu mesafeyi koşacak; maraton koşusu.

Maraton koşusuna giren her yarışçı, maraton yarışının sonuna ulaşamaz, yarı yolda yarışı terk edebilir. Çünkü bu 100 metre değil; hani, “Yavaş koşarım da sonuncu olurum.” dese.

Ama bazı insanlar sonuncu bile olamayabilir. Hepimiz bunu anlıyoruz. Çalışmanın gerektiğini, gayret göstermek gerektiğini biliyoruz. Başka ülkelerden, başka kültürlerden misal vermek istemem ama bunun maraton yarışı gibi zor bir yarış olduğu kanaatindeyim.

Gevşemeye gelmiyor, çalışmadan olmuyor, koşmadan olmuyor; bunu da bilmek lazım.

“Ben müslümanım ama sonuca ulaşmak için ter dökmem lazım, çalışmam lazım.” demek gerekiyor.

İnsanın müslüman olarak yaşamasına bazı engeller vardır. Bu engeller de tersine onu alıkoymaya çalışır.

Bu engellerin bir tanesi şeytandır. Dünyadaki insanların hepsi şeytana inanmayabilir. “Ne malum? Var mı, yok mu?” diyebilir.

Kâfir; dine inanmadığı için şeytana da inanmayabilir. “Öyle bir şey görmüyorum.” der.

Binâenaleyh görülmeyen şey inkâr edilebilir ya, inanmayabilir. Biz inanıyoruz. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’de Allah bildiriyor. “Şeytan” diye bir yaratık var.

Değişik bir yaratık. Her yere girip çıkabilen, insanın içine girip çıkabilen, dışarıda dolaşabilen bir şey. Ezan okunduğu zaman ezanın duyulmayacağı kadar uzağa kaçan, ezandan sonra gelebilen bir şey. İnsanın namaz kılarken aklını karıştıran bir mahluk var.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

İnne'ş-şeytâne leküm aduvvün fe'ttehezühü adüvvâ. “Şeytan sizin düşmanınızdır. Siz de onu düşman belleyin.”¹ diye, Allah bize emrediyor.

Şeytanın düşman olduğunu bileceğiz. Bir de onunla uğraşacağız. Uğraşmak gerektiğini, şeytanla bir mücadele olduğunu biz biliyoruz. Hıristiyanlar da biliyor.

Onlar da *satan* diyorlar, *satanik* diyorlar. İngilizce'de *devil* var.

Onlar da inanıyor. Yahudiler de inanıyor.

Ama ateist inanmaz. Modern terbiye almış, din terbiyesi görmemiş, eski kültürleri okumamış insanlar, belki inanır belki inanmayabilir; o ayrı. Şeytan diye bir düşman var.

“İnsana ne yapıyor?”

Fikirleri empoze ediyor, telkin ediyor, vesvese veriyor.

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

¹ 35/Fâtır, 6.

Ellezî yüvesvisü fî sudûri'n-nâs. “İnsanın göğsünde insana vesvese veren bir varlık.”²

İnsanın içinden bazı duygular gelince, bazı düşünceler kafasına doğunca, bu düşünceler kötü ise; “Gir şu bara”, “Gir şu pavyona”, “İç şu içkiyi”, “Eğlen şu kadınla.” vs. gibi bir şeyler oluyorsa... Veyahut “Kimse görmeden yap şu hırsızlığı”, “At cebine parayı.” diyorsa; işte böyle bir takım şeyler şeytandandır.

İnsanın içinden böyle kötü şeyler geliyor ama şeytanın doğrudan doğruya yaptırımını yok.

Mesela sen çocuğunu alırsın; “Gel bakayım buraya, sıva bakalım kollarını, yıka bakayım ellerini, al bakayım fırçayı, fırçala bakalım dişlerini, hadi bakalım yatağa, gürültü etme bakalım!”

Nedir bu?

Senin çocuğu zorlamandır.

“Çocuğun terbiyesinde zorlama olur mu, olmaz mı?”

² 114/Nâs, 5.

O ayrı bir konu ama zorlayabiliyorsun. Zorla yaptırıyorsun. Şeytanın zorlaması yok, zorbalığı yok. Sana zorla; “Şunu şöyle yapacaksın.” deyip de, “İstemiyorum, yapmayacağım.” dediğin halde, sana yaptırması yok.

Nesi var?

Fikir veriyor, tavsiye ediyor. “Şunu yap, gel içki iç, gel pavyona gir, gel şu günahı işle, gel şu haramı yap!” diye sadece telkin gücü var.

Bunu teselli olarak söylüyorum; bu, size ve bize bir tesellidir. Dışımızda bir güç, bir kuvvet ama zorbalığı yok. Bize zorla bir şey yaptırmıyor. Sadece; “Böyle yapsan fena olmaz. Gel buraya şunu yap.” diyor; sen de “yapmam” dersin kurtulursun.

İyi bir şey. İyi ki şeytanın gücü yok. Bereket versin ki şeytanın gücü yok. Zorla bize yaptırırdı. Hiç istemediğim halde günahı yaptırsaydı? Ne bileyim hortum geliyor; dönerek evi yerinden alıyor. Ev “Gitmeyeceğim.” diymiyor, alıp götürüyor. İnsanları uçuruyor, arabaları uçuruyor. Hortum diyoruz. Büyük fırtına, kasırga Amerika’da bakıyorsun çatıları uçuruyor, evleri havaya kaldırıyor.

Şeytanın böyle bir şeyi yok. Sadece; “Şöyle yapsan nasıl olur, beyefendi?” diyor. Sen de beyefendiliği bilirsen, yapmazsan yapmazsın. Bu güzel bir şey. Çok şükür fazla bir kuvveti yok, sadece kandırmaca dili var, sadece şeytanca bir mantığı var, o kadar.

İyi bir müslüman olmayı engelleyen ikinci bir düşmanımız var. Bu da görünmeyen bir şey; nefsimiz, kendimiz. Türkçe’de “kendi” diyoruz, Almanca’da *selbst* deniliyor, *ego* deniliyor.

İnsanın egosu, kendi benliği. Arapça’da *nefs* deniliyor.

Benim şu kalıbımın içinde kendim var, benim var, nefsim var. Bu nefis, kötü şeyleri istiyor.

İçki ister -hep içki takılıyor aklıma, “Aklınıza sarhoşlar gelsin.” diye söylüyorum- bar pavyon ister. Oralara gidenler, kumar ister - “Oynayanlar aklınıza gelsin.” diye, yoksa herkesin içindeki kötü duygular farklıdır.-

Çeşit çeşit kötü duygular olur. Mesela, “Şu adamı yakalayayım, boğayım.” diye canın istiyor. “O canın gırtlığına çökeyim, boğa-

yım.” dedirten şey, insanın kendisi. İnsanın kendisi, şeytandan farklı bir şey. Uyku istiyor.

“Yahu gel, çalış!”

“Yok, canım şimdi çok uyumak istiyor.”

Esniyor, geriniyor...

“Arkadaş ben çalışamayacağım, Allah’a ısmarladık, ben yatmaya gidiyorum.”

“Yahu şu vazife yarın bitecek.”

“Vallahi anlamam, uykum geldi.”

Gidiyor.

Canı bir şey istiyor ve yapıyor. Önüne geçmek de zor.

İnsanın içinden bu istekleri yapan kendi egosuna, *ben'*ine *nefs* deniyor.

İslâm'ın en güzel taraflarından biri; - dünyada başka sistemlerde bu yok- insanın egosunun varlığını ispat ederek ortaya koyup “Bu düşmandır.” diye bildiren bir inanç sistemi oluşu. Başkalarında böyle bir şey yok.

Milllet kendi içinde kendisinin, nefsinin kendisine düşman olduğunu bilmiyor. Dünya üzerindeki insanların çoğu bilmiyor.

“Tamam, canım istedi, yaparım.” diyor.

“Ben hür olmalıyım, istediğimi yapmalıyım.” diyor.

Biz de; “Hayır sen istediğini yapamazsın. Senin içindeki isteklerini isteyen nefsin var. Onun her dediği yapılmaz.” diyoruz.

Bu, bizi öteki insanlardan ayıran önemli bir zihniyettir. Çok büyük bir farktır. Bu nefsi Batılılar bilmez; Avrupalılar, Amerikalılar, İngilizler bilmez.

Onun için hepsi nefsinin esiridir. “Sırf nefsi emretti.” diye çok kötülükler yaparlar. “Kapris” diyoruz, “kötülük” diyoruz, “gaddarlık” diyoruz, “sadistlik” diyoruz.

Bu kelimeleri duydukça aklınıza bazı tipler geliyor. Bu işi anlıyorsunuz.

Adam sadist.

“Niye?”

Sad, İngilizce’de “elem, keder, ıstırap” demek. Sadist adam birisine ıstırap çektirmekten, işkence yapmaktan zevk alıyor.

Başka zevk bulamadın mı? Bundan niye zevk alıyorsun? Bu adam ağladıkça senin hoşuna mı gidiyor?

Onu çimdirdikçe, etinden bir parça kopardıkça, feryat ettikçe sen memnun oluyorsun. Sadist herif!

Sadist vampir var. Kan emiyormuş. Hakiki var, sahtesi var, romanlaşmış var. Gazetecilerin arada sırada ileri sürdüğü şey var. Kadının ensesine yanaşıp hart diye ısırıyor-muş, kanını emiyormuş. Onu yapan insanı düşünelim.

Onu yapan kim?

Katil, vampir, sadist, gaddar, zalim.

Neden yapıyor?

İşte içinden bir şey geliyor ve yapıyor.

Şimdi bizim dediğimize geldiniz.

Demek ki insanın içinden her gelen şey, insan tarafından yapılmamalıymış. İşte İslâm bunu söylüyor. İslâm bunu dağdaki çobana da, çöldeki bedeviye de, medresedeki alime de, şehirdeki olgun insana, kültürlü insana da öğretiyor. Bu da çok büyük bir avantaj.

Bizim “nefis” diye bir düşman olduğunu bilmemiz çok büyük bir avantaj. Kendi kendimizin, içimizden gelen bazı duygularımızın doğru olmadığını bilmemiz, onları yenmemiz gerektiğini bilmemiz çok ileri bir şey.

Bunu kim bilir?

Başka kültürleri tanıyan, başka milletleri bilen, başka insanların hareketlerini inceleyebilen, tahlil edebilen kimseler bunun ne kadar kıymetli olduğunu bilir.

İslâm’da adam, kendi kendisinin karşısına çıkabiliyor, tenkit edebiliyor.

“Yok, öyle yapmamam lazım, yapmamalıyım, nefsim burada haksızlık ediyor, nefsim uymamalıyım.” diyor.

Nefsin isteklerine *hevâ-i nefis* diyoruz.

Teneffüs ettiğimiz *hava* var, bu *hevâ*.

Yazılışları biraz farklı.

Hevâ; *he*, *vav*, *ye* ile yazılır. Hava *he*, *vav*, *elif*, *hemze* ile yazılır. Yani elif ve hemzeli olan şu hava, o başka.

Hevâ, insanın içindeki arzular. Demek ki *hevâ*’ya uymamak lazım.

Tabi nefsin hevâsı, istekleri çok kuvvetli isteklerdir. Kuvvetli isteklere Arapça'da *şehvet* denir. *Şehvât-ı nefsâniyye*.

Şehvet insanın nefsinin çok kuvvetli istekleridir. *Şehvet* sadece “cinsel arzu” demek değildir. İnsanın çok yemek arzu etmesi de *şehvet*tir. Buna midenin *şehveti*, *Şehvetü'l-batn* derler.

Adam “Acıktım.” diyor, bir şeyler yemek istiyor. Yiyor, doymuyor. Daha istiyor. Yandakini alıyor, ötekisine uzanıyor vs.

Şehvet şehvâtü nefsâniyye kuvvetli arzular veya *hevâ-i nefis* nefsin hevâsı, istekleri. Bunlar makbul şeyler değil. Bunlar şeytanın vesveseleri gibi kötü. Kötü olan şeylerin listesini yaparsak haramlar, günahlar listesini yapacağız. Şeytanın vesveseleri, nefsin hevâ, hevasât ve *şehvetleri*... Bunlar kötü şeyler.

İnsan bunlara uydu mu mahvolur. Nefsinin peşinde gitti mi çok zarara uğrar. Talebeyse başarısız olur, iş adamıysa işini kaybeder, aile reisi ise ailesini iyi geçindiremez; sıhhatini bozar, sarhoş olur, ayyaş olur, işini batırmış olur vs.

Bütün kötülükler bunlardan oluyor. Bu ikisi bizim içimizde, bizim gönlümüzle, aklımızla ilgili şeyler. Şeytanın vesveseleri, nefsin şehvetleri bizim içimizde. Tabi bizim dışımızda, etrafımızda çevremiz vardır, dünyamız vardır. Buradan aldığımız etkiler vardır. Başka insanlarda görüp de; “Biz de yap-sak yahu!” diye özenmelerimiz vardır.

b. Bütün hataların başı Dünya sevgisidir

“Başka insanın arabası var, benim de arabam olsun. Başka insanın köşkü, bahçeli, havuzlu evi var, benim de olsun. Başka insan güzel giyiniyor, ben de güzel giyineyim.” ve-saire.

Dünyanın, insanın ağzının suyunu akıtan, pek çok güzellikleri vardır. İnsan bunları da elde etmek istiyor. Bunlar da insanın bir takım yanlışlar yapmasının temeli oluyor.

İnsan; “Ben şu parayı elde edeyim, şu mevkiyi elde edeyim, ondan sonra her istediğimi yaparım.” diye, bir sürü kötülükleri de dünya sevgisinden yapıyor; bu da bir düşman.

Bunların hepsini âyetlerden, hadislerden söylüyorum. Bunları bilen bir insan olarak,

özetlemeye çalışarak söylüyorum. Dinin ana manzarasını kısaca tasvir etmeye çalışıyorum.

Onun için düşmanlardan birisi de dünyadır.

“Ya, bu dünya güzel, neresi düşman?”

“Güller, sümbüller, ağaçlar, çiçekler, manzaralar, göller, sahiller, köşkler, saraylar niye düşman?”

Bir insan onları sevdi mi; “Onları elde edeceğim.” diye çok günahlı, çok yanlış işler yapıyor. Hırsızlık yapıyor, soygun yapıyor.

Onun için duymuşsunuzdur Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ

Hubbü'd-dünyâ re'sü külli hatîetin. “Bütün hataların başı, kaynağı dünya sevgisidir.”

Dünyadaki mevki makam, para pul, şöhret vs. peşinde koşulan şeyler, herkesin elde etmek için uğraştığı şeyler. İnsan onları gaye edindi mi ona çok yanlış işler yaptırıyor.

Onun için bunu da bir tehlike olarak karşımıza koymuşlar. Bu da bir düşman.

“Ne yapacağız; dünyanın sevilecek güzel Őeylerini sevmeyecek miyiz?”

Sev kardeŐim, “sevme” diyen yok. Sev ama dikkat et, onların sevgisi seni kötü işler yapmaya ekmesin. Anlatmak istediğimiz o. Sev, zaten güzel olduğundan herkes ister istemez seviyor. Ben “sev” desem de seviyor, “sevme” desem de seviyor.

Kim sevmez güzel manzaralı bir yeri, kim sevmez parayı, pulu?

Herkes seviyor ama işte o para pul sevgisi, güzel Şeyler insana kötülükler yaptırıyor.

Benim ikaz etmek istediğim, dinimizin bizi ikaz ettiği bu.

Bak, dikkat et! Dünya tatlıdır, zevklidir, güzeldir, hoştur, sevimlidir, yakıŐıklıdır, fiyalkalıdır; insanın gönlünü eler, aklını başından alır, kendisine âŐık eder. Aman sen onu sevip onun sevgisine düŐüp hatalı, günahlı işler yapma. “Bu da sana günah yaptırabilir.” diyor, dinimiz.

Mantığı bu, yoksa başka bir Şey yok. Gln kendisi kötü değil, paranın kendisi kötü değil. Bunları iyiye kullanan insanlar sevap

kazanıyor. Parayı helalinden kazanırsa para kazandıktan sonra hayır hasenât yaparsa cenneti kazanıyor.

Doğrudan doğruya kötü değil ama insanı kötülüğe çekebilir. Dikkat edilmesi lazım.

Onun için Hocamız'ın çok söylediği bir mısra daima aklımda durur. İsterseniz siz de Mehmed Zahid Kotku Hocamız'dan hatıra olarak bir mısra da olsa defterinize yazın:

Fânî dünya hoştur amma.

Âkıbet mevt olmasa.

derdi Hocamız, başını sallayarak.

Ah ölüm olmasa, ah insan ölmese! Ölme- se iyi ama ölecek. Bir de öldükten sonra muhakeme olacak. Mahkeme-i Kübrâ var. Sorgu sual olacak; “Niye böyle yaptın?” diye soracaklar.

İşte onun için bu dünyanın keyiflerine, zevklerine karşı insan uyanık olmalı, dikkat etmeli.

Bu da bir tehlike.

Başka hangi tehlike var?

İnsanın etrafında çevresi, dünya güzellikleri tehlike oluşturabilir, insanlar tehlike oluşturabilir.

Kötü arkadaş tehlikedir. Arkadaş olduğundan, insan onu sevdiğinden, “Ben bu arkadaşımı seviyorum.” diye, onunla beraber gezerken, tozarken kötü şeylere alışması bir tehlike olur. Kötü arkadaş bir tehlike oluşturabilir.

O halde arkadaşı seçmeye dikkat etmek lazım. Fâsık, fâcir, günahkâr, dini zayıf, iradesi zayıf, nefsinin esiri, şeytanın esiri insanlarla arkadaş olursa onunla arkadaşlığı dolayısıyla zarara uğrayabilir. Herkesin bildiği bir şey; kötü arkadaş insanı yoldan çıkarır, zarara uğratabilir.

İnsanı zarara uğratan başka kimler var?

Bir de kâfirler var. Dini bakımdan, inanç bakımından bizim kusurumuz olmadığı halde; ben onlara kötülük yapmadığım halde bana düşman olan insanlar var. Hiçbir şey yapmamışım.

“Sen müslüman mısın? O zaman görürsün!” diye bana düşman oluyor.

Yahu ben seni görmedim, seninle bir ilişkim yok, sana bir düşmanlığım yok, hiçbir şey yapmadım.

Kurt, tam derenin kenarında su içerken kuzunun yanına gelmiş. Kuzuya;

“Ben seni yiyeceğim.” demiş.

“Benim ne kabahatim var? Beni niye yiyeceksin?”

“Sen benim suyumu bulandırılıyorsun.”

“Kurt amca! Ben senin suyunu nasıl bulandırırım? Ben aşağı tarafta duruyorum, su bu tarafa doğru akıyor, sen yukarı taraftasın. Bulandırma işini yapmış olsam bile bulanık su şu tarafa doğru gidecek. Ben senin suyunu bulandırmadım.”

“Yok!” demiş, “Senin baban bana böyle yapmıştı da, bilmem ne de...”

Kurt kuzuyu yiyecek, bahane arıyor.

Halbuki kuzucuğun hiçbir suçu yok; kuzu kuzu yaşıyordu. Kurt onu yer.

İnsanoğlunun da böyle düşmanları var. Bu, Peygamber Efendimiz'in zamanında baş-

lamış. Doğruyu söyler söylemez düşman olmuşlar.

“Düzenimizi bozma! Burada bizim kurduğumuz bir düzen var, rahatımızı bozma, keyfimizi kaçırma!” demişler.

Peygamber Efendimiz; “Bırakın bu putları!” diyor.

Kâbe'nin içi put dolu. “360 tane put varmış.” deniliyor.

Her kabilenin bir putu var. Herkes kendine göre bir şey yontmuş, bir totem yapmış, ona tapınıyor.

“Bunların aslı esası yok. Bunları kendiniz yontuyorsunuz, size bir fayda veremez, zararı dokunmaz, bunlara tapınmayın.” diyor.

Hakikaten haklı. Az önce bir taştı, heykeltraş gelip bunları yonttu, bir put hâline getirdi. Millet karşısına geçiyor, kurban kesiyor, adak veriyor, para veriyor. Bir şey yapamaz ki faydası yok.

Peygamber Efendimiz mantıklı konuşuyor. İlim dolu; konuşması haklı.

Mesela Peygamber Efendimiz'in oğlu vefat ettiği zaman, o sırada güneş tutulmuş.

İnsanlar;

“Peygamberimiz'in oğlu vefat etti. Gör-dün mü bak güneş bile yas tutuyor. Güneş tutulması oldu.” demişler.

Peygamber Efendimiz o yaslı, üzüntülü hâlinde -Tabi evladından ayrıldı, üzülmemek mümkün mü? Zaten çok merhametli, şefkatli bir kimseydi.- minbere çıkıyor;

“Ey insanlar, ay ve güneş Allah'ın iki yaratığıdır. Bunlar insanların doğumlarıyla, ölümleriyle ilgili değildir. Böyle bir şeyin aslı esası yoktur.” diyor.

Bakın, Peygamber Efendimiz bilimsel konuşuyor.

Başka bir insan olsa;

“Varsın insanlar böyle inansın, benim de nüfuzum artar. Benim çocuğumdan dolayı ay ve güneş tutuluyorsa ooh...” gibi düşünebilir.

Öyle demiyor.

“Hayır, bunların insanların doğumuyla, ölümüyle; birisinin vefatıyla ilgisi yoktur.

Bunlar gök cisimleridir. Allah'ın yarattığı şeylerdir." diyor.

Doğruyu söylüyor.

Peygamber Efendimiz doğruyu söyleyince; "Putlara tapmayın." deyince kabul etmiyorlar.

O putlardan dolayı kabileler Mekke'ye geliyorlar, adaklar getiriyorlar, paralar veriyorlardı. Arabistan'da dinî bir turizm vardı. Ukayz panayırı gibi panayırlar kuruluyordu. O münasebetle ticaretler oluyordu. Araplar'ın arasında Kureyş'in de itibarı vardı.

"Mekke'deki meşhur ibadethanenin sahipleri" diye Kureşliler'in itibarı vardı.

Peygamber Efendimiz onlara;

"Bu putların kıymeti yoktur. Sizin bu dininiz yanlıştır, bozulmuştur." diye söyleyince kızdılar, düşman oldular, öldürme derecesine kadar gittiler; birçok müslümanı da öldürdüler.

Şimdi burada ne oluyor? Bu zavallılar ne yaptı?

Hiçbir şey yapmadı, doğruyu söyledi.

Doğruyu söylemek lazım. Biz bugün yirminci yüzyılda doğrunun söylenmesi gerektiğini, çok soylu, çok asil bir olay olarak görüyoruz. Gerçeğin, doğrunun söylenmesi...

“Doğruyu söyledi.” diye öldürdüler, işkence yaptılar.

“O dini bırak, bu dine gel. Dinimizi bırakma, putlarımıza tapmaya devam et, tapmaktan vazgeçersen seni öldürürüz.” dediler ve öldürdüler.

Doğru değil! Taşa tapmak doğru değil!

Görüyorsunuz bazı insanlar, mecbur olduğumuz inancımızdan dolayı bizlere düşman oldular. Ben inanmaya mecburum. Ben Allah'ın rızasını kazanmak istiyorum, Allah'ın sevdiği bir kul olmak istiyorum, cenneti istiyorum, cehenneme düşmemek istiyorum.

O halde ben neyim?

Mecburum.

Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah demek zorundayım.

Bunu severek yapıyorum, menfaatim yok. Olsa da yapıyorum, olmasa da yapıyorum.

“Ben bunu dedim.” diye, adam bana düşman oluyor.

Demek ki gayrimüslimlerin bana inançtan dolayı bir düşmanlığı var. Bu da elimde olmayan bir şey.

İnançtan dolayı düşmanlık, Kureyş müşriklerinden başladı. Peygamber Efendimiz’i, sahabe-i kirâmı öldürmekten başladı. İnançtan dolayı olan düşmanlık öldürmeye, kan dökmeye, savaflara kadar gitti. Müslümanlarla gayrimüslimler arasındaki, İslâm tarihinde bildiğiniz çeşitli savaflara, çeşitli seferlere, çeşitli gazalara kadar gitti.

Ondan sonra da Haçlı seferleri olarak yirminci yüzyıla kadar geldi. Hâlâ gayrimüslimler haçlı zihniyetini bırakmış değil. Yahudiler Yahudiliğini bırakmış değil. Düşmanlıklar şu veya bu şekilde, perdeli, örtülü, gizli kapaklı hâlâ devam ediyor. Bunu biliyoruz.

Müslüman olduğumuz için adam bizi sevmiyor. Aldatmaya, kandırmaya, zarara uğratmaya, yok etmeye, dinimizden döndürmeye, çocuklarımızı hıristiyan etmeye, entegre etmeye çalışıyor; bu da düşman.

Kâfirler düşmanımız; fâsıklar, facirler, günahkarlar, kötü huylular, nefse şeytana uyan insanlar düşmanımız, dünya düşmanımız.

Dünyanın keyfi, zevki, eğlencesi, aldatıcı güzellikleri bizi gayemizden alıkoyabilir. Nefis düşmanımız, şeytan düşmanımız. Bunları bilmemiz lazım.

“Ben müslüman oldum.”

İyi ama düşmanlarını bil, aman düşmanlarını bil! Onların oyununa gelme, onların karşısında yenik düşme, maratону bitireme durumuna gelme. Gayeye ulaşamamak, yarı yolda yarışı bırakmak, başaramamak, sonunda cehenneme düşmek gibi bir duruma gelmemek için insanın bunları bilmesi lazım.

Genel durumu ben böyle özetliyorum. Dünyadaki hepimizin içinde bulunduğu durum bu.

Âhiret yolcusuyuz, âhirette cennet ve cehennem var.

Dünyada biz müslümanız, tamam. Cennetin yolu önümüze açılmış ama etrafımızda da bir sürü düşmanlar var. Biz bu şartlara rağ-

men, bu ahval ve şerait karşısında olmamıza rağmen, bu müşkülleri aşip cennete ulaşmalıyız. Gaye bu. Ne yapıp yapıp cennete ulaşmalı, cehenneme düşmemeliyiz.

فَمَنْ زُحِرِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ

Fe men zühziha ani'n-nâri ve üdhile'l-cennete fe-kad fâz. "Kim cehennemden kurtulabilmişse cennete girebilmişse işte, o kurtulmuş olacaktır."³

İşin sonucu bu.

Ben bu dünyada bir yol tutturabilirim. Beğenebilirler, şöhret kazanabilirim, para kazanabilirim. Bir sürü ses sanatkârı var, para kazanıyor. Milyonlar, milyarlar kazanıyorlar.

Bir kadın şarkıcı Nazilli'ye gelmiş de sinema solonu bulamamışlar, stadyumu tutmuşlar. Stadyum tıklım tıklım dolmuş. Herkes muazzam paralar vermiş. Şarkıcı yanına geldiği zaman herkes elbisesine gümüş, altın, banknot iğneliyor. Üstü milyonlar dolmuş, altınlar dolmuş. Koca stadyum dolu, kadının üstü para dolu.

³ 3/Âl-i İmrân, 185.

Nedir bu?

Netice itibariyle şarkıcı.

Ne kadar sürer bunun şarkıları?

Sabaha kadar bağırarak mı?

Hayır. Nihayet bir saat sürer. Zaten daha fazla dayanamaz. Boğazı yorulur.

Ama dünyanın atom alimi oraya gitse, en faydalı insanı gitse, “Konferans vereceğiz.” dese, en faydalı işi yapan en iyi insan gitse, hoca gitse, mürşid-i kâmil gitse, evliyâullah-tan falanca bir şahıs gidecek olsa, o rağbeti göstermezler.

Bir insan bu dünyada para kazanabiliyor, zengin olabiliyor, milyarlaraya sahip olabiliyor, tarifsiz her şeye sahip olabiliyor. Mümkün. Mühim değil.

Cehennemden paçayı kurtarabilmiş mi? Cenneti kazanabilmiş mi?

Sonuç bu. Çünkü bu dünya hayatı kısadır, âhiret hayatı sonsuz.

c. İnsanlar nelere tapıyorlar

Bir cins timsah var, güney Amerika timsahından farklı. Timsaha tapmışlar, öküze

tapmışlar. Bir putları var; köpek başlı, insan vücutlu, siyah renkli. O da ölüm tanrıları mıymış neymiş? *Horuz* isminde bir putları var. Horoz kelimesiyle ilgili gibi. Horoz başlı, insan vücutlu.

Hatta Mısır havayollarının amblemi, o putun kafasıdır. Mısır havayollarının amblemi olan kartal başlı gibi kırmızılı, mavili bir şey var. Firavunların dininden, horus isimli tanrının kafasıdır. Tanrı değil de, “tanrı” diye tapındıkları putlarının kafasıdır. Biz şimdi bunlara hep gülüyoruz. Ama bir zamanların insanları buna inanmışlar ve tapınmışlar.

Mısırlılar’ı böylece bırakalım. Hintliler’i öylece bırakalım.

Yalnız Hindistan’a dair bir iki şey daha söyleyeceğim. Hindistan’da 400 kadar inanç varmış. Çok geniş bir ülke. Küçük küçük, değişik değişik inançlar var. Orada tenasül organına tapan bir din de var. Hindistan’da erkeğin, kadının tenasül organına tapan din var. Zehirli kobra yılanına tapınan insanlar var; bunları da bilin.

Yirminci yüzyılın modern dediğimiz insanları neye tapıyor?

Etrafınızdaki kiliselere bakın.

Neye tapınıyor?

Haça tapınıyor.

Haçın üzerine bir ölü resmi çiziyorlar. Bileklerinden, ayaklarından, alnından çarmıha çivilenmiş, sapsarı mum gibi sararmış, örtüsü "Avret yeri görünmesin." diye avret yerinden kıvrılmış olarak resmettikleri putlara tapıyorlar, haça tapıyorlar.

Gezdiğiniz her yerde bu şeyi görmüyor musunuz?

Çok primitif -ilkel ve iptidâî.-

Amerikalılar;

In God we trust, diyor.

Dolarlarının üzerinde yazılı:

"Biz tanrıya dayanıyoruz, tevekkül ediyoruz, itimat ediyoruz."

Tevekkelnâ ala'llâh demek.

Biz tanrıya, *God'a trust* ediyoruz yani itimad ediyoruz dayanıyoruz. "*In God we trust.*"

“Peki, Tanrı’ya dayanıyor. Âferin bak, *tevekkeltü ala’llâh* diyormuş, bize benziyor.”

Hayır, hiç acele etme. Hiç sana bana benzemiyor. Onların *God* dedikleri Hz. İsa. *Jesus is coming* diyor. “İsa geliyor.” Tanrı deyince “Jesus” aklına geliyor. Hiç aklınız Alemlerin Rabbına gidipte, bize yakın sanmayın. Onların “Tanrı” dedikleri, “Jesus” dedikleri Hz. İsa.

Biz Hz. İsa’yı seviyoruz ama Hz. İsa Peygamber, Tanrı değil ki. Allah’ın oğlu değil ki Allah’ın kulu. Biz ne kadar makulüz, Amerikalılar ne kadar şaşkın, Avrupalılar ne kadar yanlış yolda, Afrikalılar ne kadar ilkel bir dinde, Hintliler ne kadar sapık, budistler, Çinliler ne kadar kötü yolda, Japonlar’ın da tanrıları güneş, güneş tanrısı ve imparatorları da güneşin oğluymuş; öyle diyorlar!

İnanca bak!

İmparatorları güneşin oğluymuş; öyle inanıyorlar! Ölse bile bir bahane buluyorlar, kulp buluyorlar.

“Herhalde babasının yanına gitti!” diyorlar.

Belki ölümüne bile aldanıyorlar, şeytan aldatıyor.

Demek ki dünya üzerinde doğru inançta insan çok az. Bizim ilim sahibi olarak, doğru yolumuzda sapasağlam yürümemiz ve çocuklarımızı böyle yetiştirmemiz lazım ve bu inançlara bulaştırmamamız lazım. Bu insanlar kendi dinlerini, bizlere ve çocuklarımıza öğretmek için hiç de doğrudan doğruya çıkıp da “Biz haça tapıyoruz.” demiyorlar.

Çok dolambaçlı yoldan geliyorlar, çam ağacı dikiyorlar, çamları ışıkla süslüyorlar, evlerinin önüne çelenk koyuyorlar, eğlenceler yapıyorlar, "Christmas" diyorlar, "Weihnachten" diyorlar, sokakları süslüyorlar, tatil yapıyorlar, “Noel Baba” diyorlar, pamuk sakallı bir adama şeker dağıttırıyorlar.

Bunların hepsi nedir?

Bunların hepsi, folklorik bir malzemedir. Bizim Karadenizliler’in horon tepmesi, Egeli-ler’in sarı zeybek oyunu gibi bir şey. İnancı doğru düzgün anlatmıyorlar, korkuyorlar.

“Doğrudan söylendiği zaman inanılmaz.” diye korkuyorlar.

“Önce hıristiyanlaştırıp inançsız da olsa sonra hıristiyan inancını öğretiriz.” diyorlar.

“Kendisi yumuşasın bizim yolumuza gelsin, bunun çocuğunu sonra biz küçükten kendimize benzetiriz.” diyorlar.

“Birinci jenerasyon, ikinci jenerasyon, üçüncü nesilde bu işi haklarız.” diyorlar.

d. Çocuklarımıza İslâm'ı öğretmek çok önemli

Bu bizim hacı babalardan ümitleri yok. Sakallı şalvarlı hacı babaları yola getiremeyeceklerini biliyorlar. İkinci neslin ortada olduğunu biliyorlar. Üçüncü nesil tamamen burada okudukları için anaokulundan, "*kindergarten'den*" itibaren Avrupa'da okuduğundan, onları kendileri yetiştirdiklerinden ve bunlar da burada hocalara, camilere gitmiyorsa İslâm'ı iyi öğrenmediklerinden; “Kültürmüş, Noel Babaymış, eğlenceymiş.” derken kendilerine benzetip hıristiyanlaştırıyorlar.

Onun için çok dikkat etmek lazım. Çocuklarımıza İslâm'ı öğretmek çok önemli.

Ben Akra yayınlarını sabahtan beri odamdan dinliyorum. Bakın Ak radyo'nun yayınları sizin için, aileniz için, çocuklarınız için önem-

li bir olaydır. Siz kendi çocuğunuza sahip çıkmazsınız. Sizin çocuğunuza sizin haberiniz olmadan öğretmenleri çok başka şeyler öğretir. Sizin hanımıza çok şeyler öğretir. Bu radyonun sizin evinizde susmaması lazım. Bu radyoların dinlenmesi lazım. Bu çocukların İslâmî bilgileri duya duya müslüman olarak yetişmesi lazım.

Bakın Münih'teki bir arkadaşımızın çocuğu müslüman, ihvanımızdan sakallı bir kardeşimizin çocuğu. Okulda öğretmen çocuklara; "Hadi dua edin." demiş. Çocuklar da başlamışlar dua etmeye.

Bizim ihvânımız olan kardeşimizin küçük çocuğu, yandakine bir dirsek patlatmış; "Öyle mi dua edilir, böyle dua et." demiş.

Ellerini açmışlar. Hoca hemen başlarına gelmiş;

"Sen niçin böyle yapıyorsun?" demiş.

"Ben Müslümanım. Biz böyle dua ediyoruz." demiş çocuk.

Tamam. Bu yutmamış ama çoğu yutar. Oltadaki yemi yutan da yukarıya yem olur. Yukarıya avlanır, av olur.

Onun için çocukların iyi yetişmesi, doğru bilgileri öğrenmesi önemli. Şahsen kendi kızımın yaşadığı bir olay:

İmam Hatip Okulu'nda hocası sınıfa gelmiş;

“Hadi bakalım cici cici, biz baba evlat sayılırız, biz bir aileyiz, ben öğretmenim, öğretmen insanın babası sayılır; hadi bakalım cici cici başınızı açın kızlar.” demiş.

Girişte söylüyor. Güzel ve sevimli bir yoldan söylüyor. Öğretmen baba sayılır, hiç kimse itiraz etmez, baba gibi.

Bizim İlahiyat Fakültesi'nde de profesör öyle geldi. Başörtüsü olayları çıktı. Profesör sınıfa geldi. Çocuklara;

“Biz aile sayılırız, ben babanız sayılıyorum, açın başınızı.” dedi.

Niye açtırıyorsun? Benim başımdan sana ne? Benim saçımdan sana ne? Niye açtırıyorsun? Peygamber Efendimiz açtırmış mı?

Açtırmamış.

Bakın bu olayı unutmayın:

Peygamber Efendimiz yanındaki ashabıyla kızı Fâtımatü'z-Zehra'nın evine gidiyor. Kızı Fâtımatü'z-Zehra Hz. Ali ile evli ya. Onun evine gidiyor. Peygamber Efendimiz yaklaştığı zaman kızı Fâtımatü'z-Zehra anamıza sesleniyor:

“Kızım Fâtıma! Yanımda misafirler var, sana misafir geliyoruz. Perdenin arkasına geç.” diyor.

Bakın, düşünün Peygamber Efendimiz ne kadar insan varsa hepsinin en yükseği. Allah'ın en sevgili kulu. Yanındaki ashâbı, evliyâullahın en yüksek derecesi. Evine gidilen şahıs, Fâtıma anamız. Fatıma anamız evde zaten örtülü geziyordu. Ama ona; “Perdenin arkasına geç.” diyor. “Öbür odaya geç.” diyor.

Lüks evler olmadığına göre; “Perdenin arkasına geç.” demek, “Öbür odaya git.” demek. “Biz geliyoruz, öbür odaya geç.” demek.

Peygamber Efendimiz böyle yapmış.

Profesör geliyor, sınıfta; “Hadi başınızı açın.” diyor.

İmam Hatip okulunda öğretmen geliyor, başörtülü kızlara; “Hadi başınızı açın.” diyor.

Niye açtırıyorsun? Bu fikri kim verdi sana? Bunu sana kim emretti? Ne hakla “başını aç” diyorsun?

İyi açsın, Allah’ın emriyse açsın da, Allah “kapayın” dediği halde sen niye “açsın” diyorsun?

Hem de İmam Hatip hocası.

Tabi bizim kızımız kalkmış; “Ben açmam başımı.” demiş.

Cesareti nereden alıyor?

Benden alıyor.

Biliyor; ben kızmam, bir. İkincisi, başörtüsünün Allah’ın emri olduğunu biliyor. Tutumumuzu biliyor. “Ben açmam.” demiş. Hoca bozulmuş. Ötekiler de direktmişler.

Her anda imtihan halindeyiz, her an hücum halindeyiz, insan evlatlarına dinini güzel öğretmezse bir yerde aldatabilirler. Aldanmamak için iyi öğrenmek lazım, ilim lazım. Çoluk çocuğumuza, kendimize; “Allah’ın emri şudur, Allah’ın emri budur, haram yeme, gü-

naha yanaşma, şeytana uyma!” diye. Allah’ın emirlerini bir bir öğretmeliyiz.

Âhirete yarayacak, cenneti kazandıracak, cehennemden koruyacak ilimleri öğretmeliyiz.

e. Marifetullah'a nasıl ulaşılır

Bu ilimlerin en önemlisi, Allah’ı bilmektir. Allah’ı bilmeye biz “mârifetullah” diyoruz. Bütün insanların Allah’ı bilmesi, mârifetullah konusunda gelişmiş olması lazım. İrfan sahibi olması, ârif kul seviyesine gelmesi lazım.

Bu nasıl elde edilir?

Bu tasavvufla elde edilir. Mârifetullah tasavvufla elde edilir. İnsan tasavvuf yoluyla mârifetullaha erişir.

“Hocam, böyle konferans versek, üniversitede mârifetullahı anlatsak, okulda, kültür merkezinde, konferans versek mârifetullah öğrenilemez mi?”

Bilgiyi öğrenmekle insan mârifetullaha tam ulaşamıyor. Acayip bir şey!

Annemarie Schimmel (d. 7 Nisan 1922 - v. 26 Ocak 2003) İslâm’ı senin bildiğin kadar,

belki senden daha iyi biliyor. Şu Almanların madalya alan meşhur oryantalisti. Mevlânâ'yı seviyor, tasavvufu öğrenmiş, bilgisi iyi, kitaplar yazmış.

Almanlar'a da İslâm'ı, müslümanları savunuyor ama "Ben hıristiyanim." diyor. Belki bir taktik olarak söylüyor; kalbi müslüman da Almanlar arasında öyle söylüyor. Belki de tam da müslüman olamadı; bilmiyoruz. Ama "Müslümanım." demiyor. "Ben hıristiyanim." diyor.

Kabuğunu yırtıp yumurtadan çıkamıyor, kendisini zincirlerden kurtaramıyor. Bir insanın bilmesi mümkün. Profesör olur, üniversitede okur, oryantalistik okur, bazı bilgileri elde eder. Bu bilgileri elde etmiş olmak yetmiyor.

Neden?

Bir insan, Allah bilgisini doğru olarak elde edip mârifetullahı sahip olursa cennete gideceği için. Allah herkesi cennete sokmadığından cennete girmek için bazı şartları olduğundan sırf bilgiyle, kitaptan okuyarak bu olmuyor.

“Senin bu söylediğin sözün Kur’ân-ı Kerîm’de yeri var mı, hocam?” diyecek olursanız. Allahu Teâlâ hazreteri, Peygamber Efendimiz’e bildiriyor ki;

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ

Inneke lâ tehdî men ahbebte velâkin-na’llâhe yehdî men yeşâu. “Ey Resûlum! Sen bazı insanların imana gelmesini, müslüman olmasını istiyorsun. Ama sen istediğini hidayete erdiremezsin. Allah, istediğini hidayete erdirir.”⁴

f. Hidayet Allah’tandır

Misal Peygamber Efendimiz’in amcası Ebû Talib. Ebû Talib iyi insandı. Peygamber Efendimiz’i himaye etti, ona evladı gibi baktı. Peygamber Efendimiz’e siper oldu, korudu. Peygamber Efendimiz onun himayesinde müşriklerin hücumlarından rahat bir şekilde yaşadı. Ama müslüman olmadı, imana gelmedi.

⁴ 28/Kasas, 56.

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlüh diyemedi. Peygamber Efendimiz vefatına yakın başında yalvarıyor:

“Amcacığım, *Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlüh* de; Rabbim’in huzurunda sana şefaathetmeye yüzüm olsun, şefaathet edebileyim.”

“Yeğenim! Doğru söylüyorsun, haklısın ama sonra ben öyle dersem ‘Ebû Talib ölümünden korktu da ölüm döşeginde korkusundan müslüman oldu.’ derler, demem.” diyor.

Öyle gitti. Peygamber Efendimiz yine “Azap görmesin.” diye başından ayağına kadar eliyle okşar gibi mesh etmiş. “Allah ona öyle azap verecek ki başından azap verecek, ayaklarından çıkacak. Peygamberimiz’in eli değen yerlerde azap olmayacak.” deniliyor.

Resûlullah Efendimiz, Allah’ın sevgili kulu. Resûlullah’ın duasını umumiyetle Allah kabul eder ama Allah, Resûlü’ne;

“Sen istediğine hidayet edemezsin, ben ederim, istemezsem hidayet vermem.” diyor, vermiyor...

Hidayeti niçin vermiyor muhterem kardeşlerim?

Burada önemli bir noktaya geliyoruz.

Allah kimlere hidayeti veriyor da kimlere hidayeti vermiyor.

Bu çok önemli.

Allah üç kimseye hidayeti vermiyor:

1. Kâfirlere.

Allah kâfirlere hidayet vermiyor.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

*Va'llâhu lâ yehdi'l-kavme'l-kâfirîn.*⁵

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

*İnna'llâhe lâ yehdi'l-kavme'l-kâfirîn.*⁶

“Allah kâfirlere hidayet vermez.”

Ne yapacak?

Küfrü bırakacak, imana gelecek. Allah da ona hidayet verecek, doğru yolda yürütecek. Kâfir oldu mu olmaz.

⁵ 2/Bakara, 264; 9/Tevbe, 37.

⁶ 5/Mâide, 67; 16/Nahl, 107.

Ebû Talib kâfirlikten çıkmadı; hidayet vermiyor. Söyleseydi, imana gelseydi, olacaktı ama kâfirlikten çıkmadı. Kâfire hidayet vermiyor. İlk şartı kâfirliği bırakması. İnsan kâfir olmayacak.

Onun için ne Annemarie Schimmel mârifetullahı erebilir ne bir başka filozof erebilir ne bir başka oryantalist alim erebilir, ne falanca papaz, filanca haham erebilir.

“Şu kadar bilgisi var. Arapça biliyormuş. İslâm ülkelerinde kalmış, İslâm’ı incelemiş, İslâm üzerine kitap yazmış.”

Ne o ne ötekisi, hiçbirisi hidayete eremez, cennete giremez.

Neden?

Kâfirliği bırakmadı, kâfirliği bırakmadı, kâfirliği bırakmadı!

Hatta İslâm’ın hak yol olduğunu bilmesi bile yetmiyor. Bu da çok önemli. Bunun da altını çiziyorum. Bir insanın İslam’ın hak yol olduğunu bilmesi yetmiyor. Bayrak açacak:

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlüh. “Ben şehadet ediyorum ki Allah birdir, şeriki nazîri

yoktur. Muhammed Resûlullah'tır, O'nun elçisidir. Ben müslümanım." diyecek.

Bilmek yetmiyor. Bilmenin yetmediğine Kur'ân'ı Kerîm şahit.

يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ

Ya'rifânehû kemâ ya'rifûne ebnâehüm.

"Peygamber Efendimiz'in hak Peygamber olduğunu evlatlarını bilir gibi biliyorlardı."⁷

O zamanın hem müşrikleri hem yahudileri hem de hıristiyanları biliyordu. Bilmek yetmiyor. Bilecek, bayrak açacak, müslüman olduğunu ilan edecek. Etmeyince kapı kapalı kalıyor. Allah hidayet vermiyor, cennete sokmuyor.

Çok mühim muhterem kardeşlerim. Bayrak açıcak, söyleyecek.

Nasıl Roger Garaudi, Cat Stevens, bayrak açtı. Geçenlerde Amerika'da bir senatör müslüman oldu. Açıkça "Müslüman oldum." dedi, itiraf etti. Annemarie Schimmel açıkça "Müslüman oldum." demiyor, bayrak açmıyor; hiç kıymeti yok.

⁷ 2/Bakara, 146; 6/En'âm, 20.

Müslümanlığın hak din olduğunu bilmek yetmez, bayrak açacak, bu bir.

Allah'ın istediği bu. Neden? Başkaları ondan istifade edecek, o cesareti gösterecek. Biz göğsümüzü gere gere; “Bak o da müslüman oldu, bu da müslüman oldu.” diyoruz, faydası oluyor.

Boksör Muhammed Ali; “Müslüman oldum.” diyor. *Allahu Ekber* diyor. Hacca gitti vs.

Öyle diyecek. Bu şart. Bu bir.

1. Fasıklara.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

*Va'llâhu lâ yehdi'l-kavme'l-fâsikîn.*⁸

Allah fasıklara da hidayet vermez.

Fâsıklık ne demek? Fâsık ne yapar?

Fâsık, “Allah'ın emrinden dışarı çıkan, sapan insana” derler.

كَانَ مِنَ الْجِنَّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ

⁸ 5/Mâide, 108; 9/Tevbe, 24, 80; 61/Saf, 5.

*Kâne mine'l-cinni fe-feseke an emri Rabbih.*⁹

İblis'i böyle anlatıyor:

“Cinlerden idi Allah'ın emrinden fısk etti.”

Saptı, aykırı gitti. Allah'ın emrini tutmayıp, Allah'ın emrine uymayıp aykırı gidene “fâsık” derler. Allah fâsıklara da hidayet etmez.

Nasıl olacak?

Fıskı bırakacak, doğru gidecek.

“Kumarı, içkiyi, zinayı, günahı bıraktım. Tevbe yâ Rabbi! Doğru yola geldim.” diyecek.

O önemli. Günahta ısrar halindeyken Allah hidayet vermez. İçkiye, faize, kumara, harama devam edene Allah'tan hidayet gelmez. Ne olursa olsun gelmez. Müslüman olmuş, kâfirlikten kurtulmuş ama fıskı bırakmamış. Fıskı bırakacak, günahı bırakacak ki Allah hidayet versin.

2. Zalimlere.

⁹ 18/Kenf, 50.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

*Vallâhu lâ yehdi'l-kavme'z-zâlimîn.*¹⁰

“Allah zulmü yapan, zulme devam eden, zulmün içinde olan insana da hidayet vermez.”

Zulmü de bırakacak.

Zulüm ne demek?

“Hakkı yerine getirmemek” demek.

“Haksızlık yapmak” demek.

Haksızlık yapan, hakkı çiğneyen, hakkı yerine getirmeyen insana “zalim” derler. Kendi nefsinin hakkını bile vermiyorsa o zaman “kendisine zalim” derler. Bir insan; “Benim hiç kimseye zararım yoktur, kendi hâlimdeyim” diyebilir. O zaman sen kendine zulmediyorsun.

فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ

*Fe minhüm zâlimün li-nefsih.*¹¹

İnsan kendine, nefesine de zalim olabilir.

¹⁰ 2/Bakara, 258; 3/Âl-i İmrân, 86; 9/Tevbe, 19, 109; 61/Saf, 7; 62/Cuma, 5.

¹¹ 35/Fâtır, 32.

Neden?

Kendisini cehennemden kurtaramıyorsa cehenneme atacak günahlardan kendisini sıyıramıyorsa kendisine zalim, kendi nefesine zulmediyor. Hani; “O adamın kendisine yaptığıyı cümle cihan halkı başına üşüşse yapamaz. O kendi kendisine zarar verdi.” derler ya, onun gibi.

Demek ki insanın doğru yolu bulması için bu âyetlerden üç tane hakikat çıkıyor:

Mü'min olacak, mü'min olmazsa olmaz. Alim olsa, papaz olsa, üniversite hocası olsa, ordinaryus profesör olsa olmaz. Mü'min olacak, bir. İki; fıskı bırakacak. Fâsık olmayacak. Allah'ın emrinde yürüyecek. Üç; zulmü bırakacak, haksızlık yapmayacak, adaletli, ölçülü dengeli olacak. Allah o zaman hidayet eder.

Nefsini terbiye etmesi lazım. Nefsi terbiye olmadı mı, nefsinin freni olmadı mı, nefsi tutmadı mı, nefesine hakim olmadı mı, - “İnsanın nefsi insanı günahlara bulaştırıyor.” diye anlattım ya- o zaman günahlardan ayrılamaz.

Günahlardan ayrılamayınca hidayeti bulamaz. Hidayeti bulamayınca cennete giremez. Nefsi ıslah olacak. Kendisini zorlayacak. İbadetleri, taahhütleri, hayrât u hasenâtı yapacak. Bunları yapamazsa fâsık olur, ymir-den dışarı çıkmış olur. Yine hidayet etmez. Yine haramlardan, günahlardan titizlikle sakınacak, takvâ ehli olacak. Takvâ ehli olmazsa fâsıklıktan çıkmadığı için olmuyor. Ondan sonra güzel ahlâklı olacak.

Bütün bunların hepsi tasavvufî çalışma ile tasavvufî metotla temin ediliyor.

Bunlar dediğimiz şeyler hangileri?

Nefsi ıslah tasavvufla oluyor. Nefsi ıslahın ilmi, tasavvuf ilmi. Nefsi ıslahın yollarını uygulayan yol, tasavvuf yolu. Onun için tasavvuf çok önemli. İnsanın ibadetlere, taate yönelmesi ve yaptığı ibadetin, taatin kabul olacak ibadet ve taat tarzında yapılabilmesi yine tasavvufla.

İnsanın ibadet etmesi, hayır hasenât yapması, illa o ibadetin kabul olacağı mânâsına gelmez. Şöyle söyleyeyim:

g. Her amelde İhlas şart

Bir insan namaz kıldı, namazı illa kabul olacak mı?

Hayır. Belki kabul olmaz. Namazın kabul olmama ihtimali var, orucun kabul olmama ihtimali var, haccın kabul olmama ihtimali var. Kur'an tilâvetinin kabul olmama ihtimali var. Sadakanın, zekâtın kabul olmama ihtimali var. Âyetler var.

Zekât veriyor, kabul olmuyor; âyet var. Oruç tutuyor, kabul olmuyor; hadis var. Her ibadeti yapmak kabul olmasını sağlayamıyor; şartları var.

İşte bu şartları öğreten ilim de tasavvuf. Buna *fıkh-ı bâtın* diyoruz. Fıkh-ı zâhir, fıkh-ı bâtın. Tasavvuf fıkh-ı bâtındır.

Bir insan abdest alır, gelir seninle beraber namazı kılar, zâhirî fıkhın şartlarını yerine getirir ama namazı yine kabul olmaz.

Neden? Fıkh-ı bâtın var, bir de bâtînî şartlar var.

Bir adam seninle beraber sahura kalkar, oruca niyetlenir. Akşama kadar oruç tutar ama orucu kabul olmaz.

Niçin?

Çünkü orucun kabul olmasının bâtınî şartları var; fıkıh-ı bâtın.

Bir adam hacca gider, umreye gider, seninle beraber uçağa biner, gider gelir, senin yaptığın her şeyi yapar ama haccı kabul olmaz.

Neden?

Haccın, umrenin kabul olmasının bâtınî şartları var. O şartlara riayet etmediği için.

Bir adam Kur'an okur ama sevap kazanmaz. Zikir yapar ama sevap kazanmaz.

Neden?

Bâtınî şartları var.

“Bâtınî şart” dediğimiz nedir?

İnsanın içindeki bir takım şartlar.

“Hocam meraktan çatlayacağız. Nedir bu bâtınî şartlar?”

Mesela ihlâs, bâtınî bir şart. Herkes kitaplardan, Kur'an-ı Kerim'den, tefsirlerden, hadislerden gün gibi biliyor ki amel ihlâssız olursa Allah o ameli kabul etmiyor. Allah

ihlâssız bir namazı, ihlâssız bir orucu, haccı, kur'an'ı kabul etmez.

لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى

*Lâ tubtilû sadakâtiküm bi'l-menni ve'l-ezâ.*¹² “Sadakalarınızı, zekâtlarınızı başa kâkıp ya da biriniz adamı ezalandırıp üzüp bâtil hâle getirmeyin, iptal etmeyin, yok hâle getirmeyin.” diyor.

Demek ki adama zekâtı veriyorsun, yine de kabul olmayabiliyor.

Neden?

Başâ kaktın, Allah kabul etmedi.

Demek ki adamı üzdün, Allah kabul etmedi.

Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılıyor:

Hız. Âdem'in iki oğlu, Habil ile Kabil'in birer kurban kesmesi var:

¹² 2/Bakara, 264.

إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنْ
الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ
الْمُتَّقِينَ

*İz karrebâ kurbânen fe-tukubbile min
ehadihimâ ve lem yütekabbel mine'l-âhiri.
Kâle le-aktulenneke. Kâle innemâ yetekabbe-
lü'llâhu mine'l-müttekîn.*¹³

“Her birisi bir kurban kesti. Habil de bir kurban kesti, Kabil de bir kurban kesti.”

İkisi de işi yaptılar. Zâhiren, görünüşte, dış bakımdan ikisi de kurbanı kesti.

“Birisinden kurbanı kabul olundu, ötekisinden kabul olunmadı.”

Allah birisinin kurbanını kabul etti, ötekisinkini kabul etmedi.

Sebepe neymiş?

“Allah sadece müttaki kullarının ibadetini kabul eder.”

Müttakî olmazsa kabul etmez.

¹³ 5/Mâide, 27.

İkisi kurban kesti. Kabil'inki kabul olmadı, Habil'inki kabul oldu.

Neden?

Habil -takvâlı müttaki kul olarak- takvâ ile kurban kesti, Kabil takvâsız kurban kesti. Takvâsız olduğundan kabul olunmadı. İşte bunlar tasavvufla öğrenilir, tasavvufla sağlanır.

Nasıl ihlâslı olacağım? Nasıl takvâlı olacağım? Bâtınî şartlarına nasıl riayet edeceğim? Yaptığım ibadetlerim nasıl kabul edilecek, bâtıl olmayacak, makbul ibadet olacak?

Bu, tasavvufla olur.

Sonra Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“İnsanlar cennete girme sebepleri ekseriyetle takvâ ve güzel huydur.”

Allah kimleri cennete sokacak?

Müttakîleri, takvâ ehli kullarını cennete sokacak.

Takvâyı anladık. Güzel huy, güzel ahlâk. Onu da hepimiz biliyoruz. O da tasavvufla sağlanır. Bir insan güzel huylu olacak. “Gel

bakalım Ali.” “Gel bakalım Veli.” “Gel bakalım falanca.” Adamın kötü huyları var. Kötü huyların bıraktırılması, iyi huyların alınması, öğretilmesi, yaptırılması ve benimsetilmesi lazım. Bu güzel eğitim, ahlâk eğitimi de tasavvuftadır.

İnsan güzel ahlâkı nereden öğrenecek?

Tasavvuftan.

“Canım ben annemden, babamdan öğrenirim.”

Annen, baban tasavvuftan öğrenmiştir de ondan. Annen, baban tasavvuftan öğrenmemiş olsaydı, sana güzel bir şey öğretemezdi. Sen annenden, babandan öğrendiyse aslında yalnızca annenden, babandan öğrenmedin; anneni, babanı yetiştiren zihniyetten öğrendin. Yoksa modern bir aile hiç de senin gibi yetiştirmiyor. Başka türlü yetiştiriyor.

O bakımdan güzel ahlâk da tasavvufla elde edilir. İşte bütün bunlardan dolayı tasavvuf ilmi dinimizin özüdür, temelidir. Hepimiz için son derece lüzumludur. Bu bir zevk ve keyif meselesi değildir. “İstersek yaparız, istemezsek yapmayız.” diye keyfimize bira-

kılmış bir şey değildir. Cennete ulaşmak için takvâ yolundan, tasavvuf yolundan yürümek zorundayız. O bakımdan mutasavvıfız.

Ben üniversite hocasıyım, bilim adamıyım. Sizin okuduğunuz gibi, fizik okudum, kimya okudum, iki tane yabancı dil okudum, iki tane şark dili okudum. Sizin okuduğunuz kitapları okudum; sizin okuduğunuz romanları bize de okuttular. Edebiyat, tarih derslerini sizin gibi biz de gördük. Hepsini gördük.

Dünyayı biliyoruz. Keyfi, zevki de biliyoruz. Futbolu, basketbolu da biliyoruz. Yüzmeyi, gezmeyi de biliyoruz. Emirgan'ı da Çamlıca'yı da biliyoruz. İçki içenlerin barlarını pavyonlarını da biliyoruz. Kumarhanelerin yerini de biliyoruz. Sinemayı, tiyatroyu, vesaireyi de biliyoruz. Ama bütün bunlardan geçmiştiz, bir noktada durmuşuz. Bir çizgiye gelmişiz.

Ne?

Tasavvuf.

Biz bilmeden, geleneksel olarak, cahilce, etraftan habersiz olarak bu yolda değiliz ki! Deneyimli olarak, bütün yolları bilen bir insan

olarak, hiç dönüp de bakasım gelmiyor. Lise-
de, üniversitede, İstanbul'da, Ankara'da gör-
düğüm insanlar...

Ben bugün isteseydim kırk elli kardeşimle
meclisteydim. İstesem Bakan'dım. Ama onu
yol olarak görmüyorum, heves etmiyorum.

"Bakan olan cennete gidecek." diye bir
şey olsa bakanlığı isterim. "Milletvekili olan
cennete gidecek." diye bir şey bilsem, o za-
man niye istemeyeyim?

Milletvekilliği önemsiz mi, politika önem-
siz mi?

Hayır, önemli.

Ama şunu anlatmak istiyorum:

Bunları istemiyorum da tasavvuf yolun-
dayım. Boşuna değil! İlim adamı olarak, her
şeyi okumuş bir insan olarak; gazete çıkaran,
dergi çıkaran, radyo yayını yapan bir insan
olarak söylüyorum.

Bunu niçin söylüyorum?

Bizim bu yola girişimiz; geleneksel bir
yolculuğun, akışın devamı değildir. Şuurlu bir
tercihtir. Ölçmüşüz, biçmişiz, denemiştik,

irdelemişiz, puanlamışız; doğru olan yolu görmüşüz. Şu anlattığım sebeplerden dolayı müslümanız. Yoksa çoktan İslâm'dan kopar giderdik.

İslâm eğer hak yol olmasaydı, bu tahsili gören insanların hepsi İslâm'dan kopar giderdi. İslâm hak yol olduğu için İslâm'dayız. Tasavvuf cennete götüren yol olduğu için tasavvuf yolundayız.

Onun için "Yolumuzun önemini bilin." diye bu konuşmayı yapıyoruz ve burada noktalıyoruz.

Bizim yaptığımız şeyler, folklorik bir şeyin devamı değildir. İslâm'ın özüdür, aslıdır, esasıdır. Bu böyle olacak ve bunu böyle yapmayanlar da bu çizgiye gelmek zorunda kalacak.

Devleti kurmak insanı cennete götürmez. Hulefâ-i Râşidîn'den sonra Emevî devleti kuruldu.

"Emevîler'in hepsi cennete gidecek." diyebilir misiniz?

Diyemezsiniz.

“İslâm devletini kurdular. Abbasîler’in hepsi cennete gidecek.” diyebilir misiniz?

Diyemezsiniz. Çünkü politika cennete götürecektir diye bir şey yok. Ama takvâ cennete götürür, güzel ahlâk cennete götürür, nefsin terbiyesi cennete götürür, ihlâs cennete götürür, mârifetullah cennete götürür. Bunlar kesin, çok kesin.

Onun için insan ne yaparsa yapsın, hangi çalışmayı yaparsa yapsın biz onları da destekliyoruz. Bunların hepsi, çalışmaların birer parçasıdır. Ne yaparsa yapsın destekliyoruz. Yalnız tasavvufî yoldan yürümek zorundadır. Şu söylediğim konularda yapması gerekenleri yapmak zorundadır. Yaparsa cennete girer, yapamazsa cehenneme düşer.

Cennete girmek en önemli nokta olduğundan, esas olduğundan, Allah’ın rızasını kazanmanın sonucu olduğundan; cehenneme düşmek de Allah’ın gazabına uğramak demek olduğundan, Allah’ın rızasını, sevgisini kazanma yoluna mutlaka girmesi lazım.

Bir insanın Allah’ın gazabına uğrayacak yola ayağını kaydırmaması lazım.

Onun için müslümanız elhamdülillah, onun için tasavvuf yolundayız elhamdülillah.

Yaptığımız çalışmalarımız en güzel çalışmalarımızdır. Allah hepinizden razı olsun.

SORULAR-CEVAPLAR

Soru: Sigara haram mıdır?

Cevap: Sigara, bizim mezhebimize göre *kerahat-i tahrimiye* ile mekruhtur. Bazı mezheplere göre haramdır. Suudlular'a göre haramdır.

Sigara ilk çıktığı zaman, İslâm ülkesinde yapılan bütün sorgulamalarda bütün mezheplerin müftülerine sorulduğu zaman; “Sigara haramdır.” demişlerdir, “Duhandır, israftır, sıhhate zararlıdır.” demişlerdir.

Ama buna rağmen askerler, yeniçeriler içmiştir; Trakyalılar içmiştir, Bektâşîler içmiştir, İstanbul’un tulumbacıları içmiştir; ayaktakımı, baldırıçıplaklar içmiştir. Sonunda yüksek şahsiyetler de içmeye başlamıştır; tömbeki, nargile diye vezirler, ağalar, beyler, paşalar da içmeye başlamıştır. Yaygın bir bela haline gelmiştir.

Ulemâmımız bu meseleyi araştırmış, incelemişlerdir. Özeti:

Kerahat-i tahrimiye ile mekruhtur.

İnsanın sıhhatine zarar vermesi bakımından haramdır. İnsanın vücuduna zarar vermemesi lazım. Damar sertliği yapıyor, damarları tıkıyor, kalp hastalığı yapıyor, kansere yol açıyor. Doktorların hepsi bilir, bütün tıp ilmi ittifak etmiştir, hastahanelerin kapılarında yazar; “Sigara içmeyiniz. Sigara insanı yavaş ölüme götüren bir şeydir.” diye... Binânenaleyh, ölüme götürücü bu şey zararlı olduğu için doğru değildir, haramdır. Parası israftır, haramdır.

Dinî bakımdan da sigara içmek -“Azıcık içiyorum.” [vesaire denilirse...]” *kerahat-i tahrimiye* ile mekruhtur. İçilmemesi lazımdır.

Soru: Sakalı kazımak haram mıdır?

Cevap: Sakalı kazımak haramdır. Bütün mezheplerin kitaplarında böyle yazar.

Sakalın bırakılması sünnettir. Uzunluğu kısalığı konusunda ulemânın sözleri vardır. Orta söz: Bir elin tutacağı kadar uzun olmasıdır. Uzun da olabilir ama hiç olmazsa kısa

bile olsa birazcık sakalı oldu mu haramı işle-
memiş, kazıma haramını yapmamış oluyor.
Sakalı kazımak, hılkati tağyir sebebiyle ha-
ramdır.

فَلْيُغَيِّرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ

*Fe-le yuğayyirunne halkallâh*¹⁴ âyet-i
kerîmesinin o cümlesine göre haramdır.

Ama mesela polise amirleri “kazıyacak-
sın” diyor, askere yönetmelik “kazıyacaksın”
diyor. Bazı yerlerde bu usûl konulmuş oldu-
ğundan sorumluluk onu koyanlara aittir. Ka-
zımak zorunda kalanlar belki kendilerini;
“Ben istemiyordum ama ne yapayım, yukarı-
dakiler öyle koymuş, ondan oldu.” diye savu-
nabilirler. Belki onlarda da biraz suç vardır.

Tepeden bir baskı olmadığı zaman kazı-
mak doğru değildir. Sakalı bırakmak lazımdır.

Said-i Nursî; -ben hatırlıyorum- “Ben sık
hapse girip çıkıyorum, onun için bırakmıyo-
rum.” diyor. Böyle bir savunma yapıyor. Sa-
kalın aleyhinde değil de, kendisinin özel du-
rumu dolayısıyla böyle yaptığını söylüyor.

¹⁴ 4/Nisâ, 119.

Tabii ben onun o görüşünü doğru görmüyorum. Öyle dese bile doğru görmüyorum. “Sakala hakaret ettirtmem.” demiş oluyor. Yani ondan sakal bırakmamış oluyor. Bence öyle değil. “Yâ Rabbi! Ben sakala müsaade olduğu zaman bıraktım, zalimler kesti.” der. Çünkü adam hapse alıyor... Kendisi de müslüman, kendisine de hakaret ediyor. Sakalına değil, doğrudan doğruya kendisine hakaret ediyor. Hapse alıyor, ne yapalım, mazlum. “Ben istemiyordum ama onlar kestiler yâ Rabbi!” der, kendisini savunur. Binânenaleyh, bırakması lazımdı.

Bir de tabii, Said-i Nursî’den önce, Said-i Nursî olmasaydı ne yapacaktı insanlar? Said-i Nursî’yi mi misal getireceklerdi?

Getiremezlerdi. Daha doğmamıştı.

Said-i Nursî’den önce doğru olmayan bir şey, Said-i Nursî’den sonra “Said-i Nursî yaptı” diye doğru olacak değil. Said-i Nursî dinin ahkâmını değiştirecek değil. Belki kendisi mağdur olur; “Benim sakal bırakmamam bu sebepten oldu yâ Rabbi!” diye kendisinin bileceği bir şey, şahsî bir durum. O başkasına misal olamaz.

Durumu müsait olanın sakal bırakması lazımdır, mecburîdir.

Soru: Resim çekmek haram mıdır? Evde albümde saklamak olur mu?

Cevap: Resim çekmek haram değildir.

Din alimlerinden bazıları bunun aleyhinde bulunuyorlar. Mesela Mekke’de, Harem-i Şerif’e fotoğraf makinesi sokturmazlar, resim çektirtmezler. Ama kendileri çekerler, dağıtırlar; Mekke’nin resmi, Kâbe’nin resmi, Ramazan’da secde hâlinde insanların resmi, duvarlarda görüyoruz. Onlar çekiyor, resmen televizyonlarında kendi adamlarına çektirtiyorlar. Belki şundan: Devlet müsaade ediyor; Harem’i idare eden diyânet mensupları doğru görmüyorlar. O yaptırmamaya çalışıyor ama elinden gelmeyince herkese de engel olamıyor, diyebiliriz.

Belki bu konunun ihtilafli olmasının sebebi şudur: Resim yapmak ve heykel yapmak İslâm’da haramdır. Heykel kesinlikle haramdır. Resimde de canlı insan resmi, hayvan resmi yapmak konusunda haramlık vardır. Çiçek yaparsa haram değildir. Mesela bir manzara resmi yaparsa o haram değildir.

Neden?

O yaptığı canlı hayvanın sureti resmi [için] Allah âhirette o ressama veya heykeltıraşa; “Onu yaptın, hadi canını da ver bakalım!” diyecek, azaplandırarak diye, bildiriliyor.

Onun için suret yapmak, heykel yapmak haram olduğundan “Resim de haram mı?” denilmiş.

Bazıları buna karşı diyorlar ki;

“Fotoğraf makinesi resim yapmak gibi değildir. Fotoğraf makinesinde mercekten ışık geçiyor, Allah’ın yarattığı ışık kağıdın üstüne aksediyor, orada tesir bırakıyor. Binânenaleyh, bu akstir; havuza, aynaya ışınların aks etmesi gibidir, mahzuru yoktur.”

Bu uzun münâkaşalardan sonra bizim görüşümüze gelelim:

Bugün fizikte, kimyada, biyolojide, tıpta vesairede resmin, fotoğrafların önemi çok artmıştır. Tedavide önemi vardır, ilimde önemi vardır. Onun için resmin hepsi haram değildir.

Ama insan resmi olup da sağ olsa, şu kadar miktarı yaşayabilecek şekilde boy resmi gibi olursa o doğru değildir. Çünkü tarih boyunca insanlar ecdâdına hürmetten, bazı kimselere sevgiden saygıdan yavaş yavaş onlara tapınmaya doğru gitmiştir. Böyle bir durumu engellemek için İslâm bunu uygun görmüyor. Binânenaleyh, boy resimleri, insan resimleri -elle yapılanlar- tehlikelidir, günah olma ihtimali vardır.

Fotoğraflar ihtilaflıdır. “Akistir” diyenler “mahzuru yoktur” demiş oluyor. Akis de olsa yine tapınmaya, hürmete doğru götürebilir diye, “mahzur vardır” diyenler oluyor. Binânenaleyh, mümkün olduğu kadar ihtiyaç yoksa yapmamaya çalışmalıdır. “Belki mahzurludur” diye sakınmak ihtiyata uygundur.

Ama tamamen fotoğraftan da insanları soyutlayamayız çünkü ilim; tabiat ilimleri, biyoloji, fizik, kimya fotoğraf üzerine dönüyor. Tapu muameleleri [vesaire] bir sürü işlemlerde mecburiyet oluyor. Mecburiyet olan yerlerde müsaade olur. İslâm’ın genel kâidesi böyledir.

Evde albümde saklamak, tabii duvara asmaktan iyidir. Duvara asarsan; “Bu benim babamdı, dedemdi... Bu benim karımla düğün günü çektiğim resimdi...” Karı koca resmi[ni koyuyor]. Olmaz. Mesela kadın açıkken resmini çekmişse, saçı görünüyorsa o resim dünyada mevcut olduğu müddetçe -kadın ölse gitse bile- onun cezası ona gelir. Çekilen resim bir kere haram bir şekilde olmamalı. Haram yerleri, saçları, göğüsleri, kolları filan görülecek gibi olmamalı. İkincisi de, boy resimlerini asmak doğru değildir.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
13 Ramazan 1415 / 12.02.1995
Almanya

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

